

2025/1734

13.8.2025.

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS LĒMUMS (ES) 2025/1734

(2025. gada 31. jūlijs)

par aizsardzības pasākumiem, kas saistīti ar centrālo darījuma partneru piekļuvi Eurosistēmas kredītam uz nakti TARGET ietvaros (ECB/2025/29)

EIROPAS CENTRĀLĀS BANKAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 127. panta 2. punkta pirmo un ceturto ievilkumu, kā arī 127. panta 5. punktu,

ņemot vērā Eiropas Centrālo banku sistēmas un Eiropas Centrālās bankas Statūtus un jo īpaši to 3.1. pantu, kā arī 17., 18. un 22. pantu,

tā kā:

- (1) Saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas Pamatnostādni (ES) 2022/912 (ECB/2022/8) ⁽¹⁾ dalībvalstu, kuru valūta ir euro, nacionālās centrālās bankas (turpmāk – “euro zonas NCB”), izmantojot īpašu krīzes kredītiespēju, var izsniegt centrālajiem darījuma partneriem (CDP) kredītu uz nakti (turpmāk – “CDP kredītiespēja”). Šādiem CDP jābūt iedibinātiem euro zonā un jāatbilst Pamatnostādnē (ES) 2022/912 (ECB/2022/8) noteiktajām prasībām (turpmāk – “atbilstīgie CDP”). Gadījumos, kuros atbilstīgie CDP dienas beigās nav atmaksājuši dienas kredītu, tie var piekļūt CDP kredītiespējai, automātiski pārfinansējot neatmaksāto dienas kredītu bez vajadzības lūgt iepriekšēju ECB Padomes apstiprinājumu.
- (2) Euro kā valūtas kontekstā Eurosistēmas centrālās bankas kopīgi īsteno emisijas centrālās bankas funkciju attiecībā uz CDP. Ņemot vērā šo funkciju, tiek noteiktas prasības attiecībā uz finanšu stabilitātes un likviditātes riska pareizas pārvaldības aizsardzības pasākumiem, kas jāievēro atbilstīgajiem CDP, kā arī tiek noteiktas metodes, saskaņā ar kurām novērtēt atbilstību šādām prasībām.
- (3) Aizsardzības pasākumi attiecībā uz CDP kredītiespēju vajadzīgi, lai nodrošinātu, ka CDP kredītiespējai var piekļūt tikai atbilstīgie CDP, kas ir finansiāli stabili un ir ieviesuši likviditātes riska pareizu pārvaldību. Likviditātes riska pareiza pārvaldība nodrošina, ka atbilstīgie CDP ieviesuši pietiekamu likviditātes riska kontroli, t. sk. attiecībā uz krīzes scenārijiem, kuros netiek sagaidīts, ka atbilstīgie CDP izmantos CDP kredītiespēju vai Eurosistēmas monetārās politikas operācijas gadījumos, kuros šāda piekļuve ir pieejama CDP, kas saņēmuši atļauju kredītiestādes darbībai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 575/2013 ⁽²⁾. Finanšu stabilitātes un likviditātes riska pareizas pārvaldības aizsardzības pasākumi būtu jāpiemēro visiem atbilstīgajiem CDP, tostarp tiem, kas saņēmuši atļauju kredītiestādes darbībai saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 575/2013.
- (4) Tas kā atbilstīgie CDP ievēro prasības, kas attiecas uz finanšu stabilitātes un likviditātes riska pareizas pārvaldības aizsardzības pasākumiem, Eurosistēmas centrālajām bankām jāizvērtē uz nākotni vērstā veidā. Tāpēc atbilstīgajiem CDP šādas prasības jāievēro pastāvīgi, nepastāvot jebkādam šaubām attiecībā uz to pašreizējo un turpmāko atbilstību. Atbilstība regulatīvajām prasībām, kas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 648/2012 ⁽³⁾ noteiktas attiecībā uz kapitālu, maržu, saistību neizpildes fondu, citiem finanšu resursiem un likviditātes riska kontroli, ir vajadzīgs, bet ne pietiekams nosacījums, lai izvērtētu Eurosistēmas centrālo banku finanšu stabilitāti un likviditātes riska pareizu pārvaldību saistībā ar piekļuvi CDP kredītiespējai piešķiršanu.

⁽¹⁾ Eiropas Centrālās bankas Pamatnostādne (ES) 2022/912 (2022. gada 24. februāris) par jaunas paaudzes Eiropas automatizēto reālā laika bruto norēķinu sistēmu (TARGET) un Pamatnostādnes ECB/2012/27 atcelšanu (ECB/2022/8) (OV L 163, 17.6.2022., 84. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/guideline/2022/912/oj>).

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenčuālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/575/oj>).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 648/2012 (2012. gada 4. jūlijs) par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem (OV L 201, 27.7.2012., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2012/648/oj>).

- (5) Lai nodrošinātu atbilstību šajā lēmumā izklāstītajiem noteikumiem, jānosaka ECB Padomes pilnvaras lemt par diskrecionāriem pasākumiem gadījumos, kuros atbilstīgais CDP neievēro prasības attiecībā uz finanšu stabilitātes un likviditātes riska pareizas pārvaldības aizsardzības pasākumiem. Tāpat jānosaka sodi, kas piemērojami gadījumos, kuros CDP piekļuve CDP kredītiespējai ir ierobežota un CDP pārsniedz ierobežoto piekļuves līmeni vai izmanto CDP kredītiespēju, pārkāpjot attiecīgās prasības attiecībā uz likviditātes riska kontroli. Attiecībā uz sodiem jānodrošina pietiekama komunikācija starp TARGET komponentsistēmu operatoriem un Eurosistēmas centrālo banku emisijas centrālās bankas funkciju, lai nodrošinātu *ne bis in idem* principa ievērošanu.
- (6) Attiecīgos gadījumos prasības attiecībā uz finanšu stabilitātes un likviditātes riska pareizas pārvaldības aizsardzības pasākumiem, t. sk. saistītajiem diskrecionārajiem pasākumiem un piemērojamiem sodiem, būtu jāatspoguļo līgumos, kas saistībā ar CDP kredītiespēju noslēgti starp atbilstīgajiem CDP un euro zonas NCB.
- (7) Juridiskās noteiktības labad šā lēmuma piemērošanas diena būtu jāsaprot ar Pamatnostādnes (ES) 2022/912 (ECB/2022/8) grozījumu attiecībā uz CDP kredītiespēju piemērošanas dienu, kas ir 2025. gada 6. oktobris,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Definīcijas

Šajā lēmumā piemēro šādas definīcijas:

- 1) “centrālais darījuma partneris” jeb “CDP” ir centrālais darījuma partneris, kas saņēmis atļauju saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 648/2012;
- 2) “atbilstīgais CDP” ir atbilstīgais CDP, kas definēts Pamatnostādnes (ES) 2022/912 (ECB/2022/8) 2. panta 26.a) punktā;
- 3) “CDP kredītiespēja” ir CDP kredītiespēja, kas definēta Pamatnostādnes (ES) 2022/912 (ECB/2022/8) 2. panta 18.a) punktā;
- 4) “euro zonas NCB” ir euro zonas NCB, kas definēta Pamatnostādnes (ES) 2022/912 (ECB/2022/8) 2. panta 27) punktā;
- 5) “Eurosistēmas centrālā banka” ir Eiropas Centrālā banka (ECB) vai euro zonas NCB;
- 6) “privāts finansēšanas mehānisms” ir finansēšanas mehānisms, kas nav aizņēmuma mehānisms, kuram var piekļūt ar euro zonas NCB palīdzību;
- 7) “privāts likviditātes sniedzējs” ir likviditātes sniedzējs, kas nav euro zonas NCB.

2. pants

Prasības attiecībā uz finanšu stabilitātes aizsardzības pasākumiem

1. Lai nodrošinātu savu finanšu stabilitāti, atbilstīgie CDP pastāvīgi ievēro šādas prasības:
 - a) kapitāla prasības saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 648/2012 16. pantu;
 - b) maržas prasības saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 648/2012 41. pantu;
 - c) prasības attiecībā uz priekšfinansētiem finanšu resursiem saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 648/2012 42. un 43. pantu.

2. CDP klīringa dalībnieka saistību neizpildes gadījumā, ja CDP veic saistību neizpildes pārvaldības procesu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 648/2012 45. un 48. pantu un tādējādi izmanto saistības nepildījušā klīringa dalībnieka izvietotās maržas un Regulas (ES) Nr. 648/2012 42. un 43. pantā minētos priekšfinansētos finanšu resursus, piemēro šādus noteikumus:

- a) CDP ir pietiekami priekšfinansēti finanšu resursi, tostarp maržas, ko izvietojis tūrvērtē dalībnieks, kuram iestājusies saistību neizpilde, un priekšfinansētie finanšu resursi, kas noteikti Regulas (ES) Nr. 648/2012 42. un 43. pantā, lai segtu kredītaudējumus, kas radušies saistību neizpildes pārvaldības procesa rezultātā;
- b) pamatojoties uz novērtējumu, kas veikts saskaņā ar 4. pantu, Eurosistēmas centrālās bankas var nolemt uz laiku nepiemērot 1. punkta c) apakšpunktā noteikto prasību, ja CDP iesniedz plānu ticamai un savlaicīgai Regulas (ES) Nr. 648/2012 42. un 43. pantā noteikto priekšfinansēto finanšu resursu papildināšanai.

3. Nevienam CDP, ko uzskata par tādu, kas nonācis vai, iespējams, nonāks grūtībās, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2021/23 (*) 22. pantā, neuzskata par finansiāli stabili.

3. pants

Prasības attiecībā uz likviditātes riska pareizas pārvaldības aizsardzības pasākumiem

1. Lai nodrošinātu likviditātes riska pareizu pārvaldību attiecībā uz euro, atbilstīgie CDP pastāvīgi ievēro šādas prasības:

- a) tie ieviesuši likviditātes riska kontroli, kas nodrošina, ka piekļuve CDP kredītiespējai vai Eurosistēmas monetārās politikas operācijām gadījumos, kuros šāda piekļuve ir pieejama CDP, kas saņēmuši atļauju kredītiestādes darbībai saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 575/2013:
 - i) ir galējais līdzeklis;
 - ii) attiecas tikai uz scenārijiem, kas to nopietnības dēļ var radīt ievērojamas problēmas CDP likviditātes pārvaldībai ("krīzes scenāriji");
 - iii) ir pagaidu finansēšanas avots, pamatojoties uz ticamu plānu pēc iespējas drīzāk atmaksāt summu, kas izmantota CDP kredītiespējas ietvaros, vai Eurosistēmas monetārās politikas operāciju ietvaros gadījumos, kuros šāda piekļuve ir pieejama CDP, kas saņēmuši atļauju kredītiestādes darbībai saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 575/2013;
 - iv) netiek izmantota maksājumu saistību izpildei attiecībā uz valūtām, kas nav euro;
- b) atbilst prasībām attiecībā uz likviditātes riska kontroli saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 648/2012 44. pantu.

2. Klīringa dalībnieka saistību neizpildes gadījumā, ja CDP veic saistību neizpildes pārvaldības procesu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 648/2012 45. un 48. pantu un tādējādi izmanto Regulas (ES) Nr. 648/2012 44. pantā minētos likvīdos resursus, piemēro šādus noteikumus:

- a) attiecībā uz prasību, kas noteikta 1. punkta a) apakšpunktā, novērtējumu, ko veic saskaņā ar 4. pantu, var veikt pēc tam, kad CDP pabeidzis saistību neizpildes pārvaldības procesu;
- b) pamatojoties uz novērtējumu, kas veikts saskaņā ar 4. pantu, Eurosistēmas centrālās bankas var nolemt uz laiku nepiemērot 1. punkta b) apakšpunktā noteikto prasību, ja CDP iesniedz plānu ticamai un savlaicīgai Regulas (ES) Nr. 648/2012 44. pantā minēto likvīdo resursu papildināšanai.

(*) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/23 (2020. gada 16. decembris) par centrālo darījumu partneru atvērējošanas un noregulējuma režīmu un ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1095/2010, (ES) Nr. 648/2012, (ES) Nr. 600/2014, (ES) Nr. 806/2014 un (ES) 2015/2365 un Direktīvas 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2007/36/EK, 2014/59/ES un (ES) 2017/1132 (OV L 22, 22.1.2021., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/23/oj>).

3. Lai novērtētu CDP atbilstību 1. punkta a) apakšpunktam, var ņemt vērā:
 - a) likviditātes risku, ko rada pārmērīga paļaušanās uz viena veida privātu finansēšanas mehānismu;
 - b) likviditātes risku, ko rada pārmērīga paļaušanās uz pārāk nelielu skaitu privātu likviditātes sniedzēju;
 - c) likviditātes risku, ko rada neliels skaits CDP privātu likviditātes sniedzēju, kuriem ir piekļuve Eurosistēmas monetārās politikas operācijām.
4. Attiecībā uz 1. punkta b) apakšpunktu Eurosistēmas centrālās bankas, izvērtējot, cik lielā mērā privātie finansēšanas mehānismi ir iepriekš apstiprināti un ļoti uzticami, t. sk. saspringtos tirgus apstākļos, var ņemt vērā:
 - a) tās pienācīgas rūpības pārbaudes apmēru un pakāpi, ko CDP piemēro privātajiem finansēšanas mehānismiem;
 - b) to, cik vispusīgi un bieži tiek testēta piekļuve privātās finansēšanas mehānismiem, kā arī šim nolūkam izmantoto metodiku un stresa scenāriju kontekstu;
 - c) testu rezultātu validāciju, jo īpaši attiecībā uz tādas likviditātes nodrošinājuma aplēstajām summām, kuras pamatā ir privāti finansēšanas mehānismi.

4. pants

Aizsardzības pasākumu novērtējums

1. Eurosistēmas centrālās bankas reizi ceturksnī uz nākotni vērstā veidā izvērtē to, kā atbilstīgie CDP ievēro 2. un 3. pantā noteiktās prasības attiecībā uz finanšu stabilitātes un likviditātes riska pareizas pārvaldības aizsardzības pasākumiem.
2. Ja starp 1. punktā paredzētajiem ceturkšņa novērtējumiem notiek notikumi, kas varētu radīt bažas par atbilstīgo CDP finanšu stabilitāti un likviditātes riska pārvaldību, Eurosistēmas centrālās bankas veic arī speciālus novērtējumus par to, kā atbilstīgie CDP ievēro 2. un 3. pantā noteiktās finanšu stabilitātes un likviditātes riska pareizas pārvaldības prasības, t. sk. veicot *ad hoc* pastiprinātu monitorēšanu uz nākotni vērstā veidā.
3. Veicot 1. un 2. punktā noteiktos novērtējumus, var ņemt vērā šādu informāciju:
 - a) kvantitatīva informācija par kapitālu, maržu, saistību neizpildes fondu, citiem finanšu resursiem un likviditātes riska kontroli, par ko informācija sniegta Regulas (ES) Nr. 648/2012 kontekstā;
 - b) jebkāda papildu informācija par kapitālu, maržu, saistību neizpildes fondu, citiem finanšu resursiem un likviditātes riska kontroli;
 - c) informācija par 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā uzskaitītajiem elementiem attiecībā uz CDP likviditātes riska kontroli stresa situācijās;
 - d) jebkāda cita informācija, kas tiek uzskatīta par būtisku, jo īpaši, ja tā rada nopietnas bažas par CDP finanšu stabilitāti, likviditātes riska pareizu pārvaldību, vispārējo riska pārvaldības sistēmu un pārvaldību.
4. Atbilstīgais CDP sniedz 3. punktā minēto informāciju, ja to pieprasa attiecīgā euro zonas NCB.

5. pants

Diskrecionāri pasākumi

1. ECB Padome piesardzības apsvērumu dēļ var nolemt pieņemt, pārskatīt vai atcelt diskrecionārus pasākumus attiecībā uz CDP kredītiespēju. Šādus pasākumus piemēro attiecīgā euro zonas NCB, un tie ietver:
 - a) aktīvu, kas mobilizēti kā nodrošinājums CDP kredītiespējas vajadzībām, noraidīšanu, ierobežošanu, vai papildu novērtējuma diskontu piemērošanu šādiem aktīviem;
 - b) piekļuves CDP kredītiespējai ierobežošanu, apturēšanu vai izbeigšanu, kā sīkāk noteikts 3.–7. punktā.

2. ECB Padome nodrošina, ka 1. punktā minētie pasākumi tiek veikti samērīgi, nediskriminējoši un tie ir pienācīgi pamatoti.

3. Ja ECB Padome nav nolēmusi citādi, CDP, kas neatbilst 2. un 3. pantā izklāstītajām prasībām, piesardzības apsvērumu dēļ tiek automātiski ierobežota piekļuve CDP kredītiespējai. Ja, izmantojot adekvātus un savlaicīgus pasākumus, atbilstība nav atjaunota vēlākais 16 nedēļu laikā no dienas, kurā pamatojoties uz 4. pantā paredzētajiem novērtējumiem konstatēta neatbilstība 2. un 3. pantā noteiktajām prasībām, piesardzības apsvērumu dēļ tiek apturēta CDP piekļuve CDP kredītiespējai. Šādus pasākumus piemēro attiecīgā euro zonas NCB.

4. Neierobežojot 3. punktā minētos pasākumus, piekļuvi CDP kredītiespējai piesardzības apsvērumu dēļ var ierobežot vai apturēt tādām atbilstīgajām CDP, attiecībā uz kuru informācija, kas vajadzīga 4. pantā paredzēto novērtējumu veikšanai, ir nepilnīga vai nav darīta pieejama Eurosistēmas centrālajām bankām. Piekļuvi atjauno, tiklīdz Eurosistēmas centrālajām bankām kļūst pieejama attiecīgā informācija un CDP atzīts par atbilstošu 2. un 3. panta prasībām.

5. Ierobežojot piekļuvi CDP kredītiespējai saskaņā ar šo pantu, attiecīgajām atbilstīgajām CDP var tikt saglabāts ierobežots piekļuves līmenis CDP kredītiespējai. Ja ECB Padome nav nolēmusi citādi, šāds ierobežots piekļuves līmenis atbilst CDP kredītiespējas izmantošanas līmenim laikā, kurā Eurosistēmas centrālajām bankām kļūst zināms par:

- a) šā panta 3. punktā minētajā gadījumā – attiecīgā atbilstīgā CDP neatbilstību 2. un 3. pantā noteiktajām prasībām;
- b) šā panta 4. punktā minētajā gadījumā – informācijas, kas vajadzīga 4. pantā paredzēto novērtējumu veikšanai, nepilnīgumu vai nepieejamību.

6. Apturot piekļuvi CDP kredītiespējai saskaņā ar šo pantu, visi neatmaksātie kredīti nekavējoties kļūst pilnībā atmaksājami.

7. Izbeidzot piekļuvi CDP kredītiespējai saskaņā ar šo pantu, visi neatmaksātie kredīti nekavējoties kļūst pilnībā atmaksājami un CDP, uz kuru attiecas šāda izbeigšana, nekavējoties zaudē tiesības uz piekļuvi CDP kredītiespējai.

6. pants

Sodi saistībā ar aizsardzības pasākumiem un diskrecionāriem pasākumiem

1. Ja ECB Padome nav nolēmusi citādi, attiecīgā euro zonas NCB piemēro sodus šādos gadījumos:

- a) ja CDP piekļuve CDP kredītiespējai ierobežota saskaņā ar 5. pantu un CDP pārsniedz ierobežoto piekļuves līmeni;
- b) ja CDP izmanto CDP kredītiespēju, pārkāpjot 3. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

2. Sodi, kas minēti 1. punktā, ir soda procentu likmes, ko aprēķina saskaņā ar:

- a) Pamatnostādnes (ES) 2022/912 (ECB/2022/8) I pielikuma II daļas 12.a panta 3. punkta a) apakšpunktu, ja 1. punkta a) vai b) apakšpunktā izklāstītais gadījums notiek pirmo reizi jebkurā 12 mēnešu periodā;
- b) Pamatnostādnes (ES) 2022/912 (ECB/2022/8) I pielikuma II daļas 12.a panta 3. punkta b) apakšpunktu, ja 1. punkta a) vai b) apakšpunktā izklāstītais gadījums notiek vismaz otro reizi tajā pašā 12 mēnešu periodā.

3. Soda procentu likmes, kas minētas 2. punktā, piemēro:

- a) šā panta 1. punkta a) apakšpunktā noteiktajā gadījumā – summai, kas izmantota CDP kredītiespējas ietvaros, pārsniedzot ierobežoto piekļuves līmeni, kas noteikts kā atļautais limits; vai
- b) šā panta 1. punkta b) apakšpunktā minētajā gadījumā – visai CDP kredītiespējas ietvaros izmantotajai summai.

*7. pants***Īstenošana ar līgumisku vienošanos palīdzību**

Euro zonas NCB veic vajadzīgos pasākumus 2.–6. panta īstenošanai, attiecīgos gadījumos līdz 8. panta 2. punktā minētajai dienai noslēdzot līgumiskas vienošanās ar atbilstīgajiem CDP.

*8. pants***Stāšanās spēkā**

1. Šis lēmums stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
2. To piemēro ar 2025. gada 6. oktobri.

Frankfurtē pie Mainas, 2025. gada 31. jūlijā

ECB priekšsēdētāja
Christine LAGARDE
